

Protokols № 31.

Sastāvsmes komisijas sēde 3. martā 1929.

Piedalās: M. Brujens, A. Petruis, J. Celms, O. Nonācs,
F. Celms, V. Holmanis, F. Menders, J. Pūgals, Fr. Farsans,
A. Berģs, J. Simānis, F. Jansons, V. Seil, P. Kvačulis, Ē. Straut-
mens, J. Pakērs, A. Kuršins, A. Ozols, A. Bočagovs, P. Siema-
un K. Dreliņš.

Dienas kārtība: 1) Protokola lasīšana, 2) Heraldici-
nās aparāta komisijas ziņojums un 3) I daļas 2. lasījuma turpi-
nājums.

I.

Aplasa un pieņem pagājušās sēdes protokolus bez izmai-
nēm.

II.

Pēc šīs sēdes tiks rīkots, ar godalgas pūstītas trim
esmeģu projektu savu uzaicināta komisija turpināt ar
nāko projekta turpināšanu. Heraldicnās aparāta komisija ve-
diena no godalgotiem projektiem ^{no galvas uzpūst} nepieņem.

Aparātkomisija tiek pūstīta izvērtēt slēgtu konkursu,
nodot aparātkomisijai iestrādāt šim konkursam no-
būvējumus, to pieņem.

III.

I daļas 2. lasījums.

Berģs uzskata par pirmās nodalās jaunu pantu s.
notā redakcijā.

„Latvijas teritorijā ir spēkā tikai Latvijas li-
kumi un starptautiskas konvencijas, kuras Latvija pūstī-
mus.”

Šo pantu pieņem ar 12 balsim, pret 8, 8 atbilstus.

Pieņem ar šo nodalu.

Pēc šīs sēdes tiek pūstīta izvērtēt par nosaukumu
„Santas Padome”.

Menders ierosina, ka par šo lasījuma galīgi par no-
saukumu ve nepieņem.

Holmanis abatas par nosaukumu abatas.

Berģs tiek pūstīta „Valsts Dome”

Celms tiek pūstīta „Santas Padome”

Jansons abatas savu pūstītinumu „Santas Veikumu nam”

Dreliņš tiek pūstīta abatas „Santas Padome”

Simāns leģ. preiškā, "Valsts Saeima"
Sēl leģ. preiškā, "Likumdošanas nams"

Balso:

"Valsts Dome" - no visa balsis
"Sautas Padome" - 7 balsis
"Sautas Vēstures nams" - 2 balsis
"Likumdošanas nams" - 1 balsis
"Saeima" - 4 balsis
"Sautas Saeima" - 7 balsis
"Valsts Saeima" - 7 balsis.

Pārbalsojot balso par vārdu "Padome" un "Saeima"
Par "Padome" - 6 balsis

Par "Saeima" - vairākums.

Pārbalso vārdu "Sautas Saeima" un "Valsts Saeima"
Par "Sautas Saeima" - 7 balsis

Par "Valsts Saeima" - 9 balsis, 4 atturas.

Ar balni vairākums noņemam preiškā, jo arī
pārbalrošana neārd vairākuma.

Sini sēdē pūnēto vārdu "Saeima", kas pagaidām
lūtojam.

Pārbalso na pantu barizām.

5 pants.

Preiškā rindā, na pantu ierakstā doma jau pre-
ņemta 2 pants, kurš ir arts reāģēt apasāromisijai un Kamail.
leģ. preiškā pagaidām 5 pants neņemnt.

6 pants.

Jansons leģ. preiškā vārdu, "Sautas preiškāji" vārda
liet "deputāti"

Pēteris leģ. preiškā vārdu, "preiškāji" vārda liet
"vēstures"

Abas preiškāji atvaidā un pantu pūnēto re-
ģistrā.

7 pants.

Frans leģ. preiškā 20 gadu vārda liet 25 gadi.

Pakors - 21 gadu.

Purgals leģ. preiškā stript pantu, na sēdē novalā
nepreiškā to atvaidā.

Apasāromisijas redāncionē. ierakstā, stript vārdu
"vīnu" pūnēto.

Ar 12 pantu, pret f. pusem 21 gadu.

Pantu visumā pusem.

8 pants.

Ārums lēm. presē 21 gadu veta liet 25 gadus - to atvaicā.

Petruics - 20 gadus - arī atvaicā.

Pantu visumā pusem.

9 pants.

Ārums lēm. presē strīpt pants beigās - to pusem.

Āpārkomisijas pārbaļojumam, deputatus veta liet "loklus" - pusem.

Pantu visumā pusem.

10 pants.

Petruics lēm. presē "ar trīs gadu" veta liet, ar divu gadu" - to atvaicā.

Pantu visumā pusem.

11 pants.

Petruics lēm. presē esāt pants ar vārdur "Societas" - to pusem.

Pantu visumā pusem.

12 pants.

Āpārkomisijas pārbaļojumam pusem.

Pantu visumā pusem.

13 pants.

Saxarā ar šo pantu presēdājs rino, ka āpārkomisija atrod par neērtu, ka mums ar trīs ^{pirmam valde, per ydam kosaisumi} presidenti, kas lēta mēriams un atrodams lētāms presēdāms - to pusem rina. šanai.

Petruics lēm. presē pants beigās redigēt šādi:

"Saxarā ar Societas viciānu lērumu" - to pusem.

Pantu visumā ar āpārkomisijas labojumam pusem.

14 pants.

15 pants kā 14 p. ar āpārkomisijas pārbaļojumam pusem.

15 pants.

14 pants kā 15 p. pusem āpārkomisijas redakcijā šādi: "Societas un kārtējam un ārkārtējam šādam societas Societas presidijis".

Kā 15° pants (pagaidu numerācija) pusem sekotā redakcijā

jā: „Saeimas prezidijam jāpasauņ Saeimas sēde, ja to prasī Valsts prezidents, ministru-prezidents, vai trīs ceturksņi Saeimas locekļi.”

16, 17 un 18 pantus pieņem apakškomisijas redakcijā

19 pants

Evārums leņ prasī „pusē” gēta list „2/3” - to atraida. Pantu apakškomisijas redakcijā pieņem.

20 pants

Pieņem pirmo redakciju „lēmums ir likumīgs”

Pēteris leņ prasī stript vārdus, un kārtības ml. li” - to atraida.

Siemans leņ prasī pantu nodot apakškomisijai pārstrādāšanai - to pieņem.

Arī gūs deņas kārtības.

Pēteris sēdētājs sēno, ka Bērs esmeedris papildu leņ par minoritatu tiesībām, kuras leņ prasī nodot II apakškomisijai - to pieņem.

Siemans. Ja ka Hellmanna nav sēit, tad uz Tāpā komisiju delegējams sēts loceklis.

Delegē Hellmannu Siemani

Skenders sēno, ka pants par imunitati dāri re. loģiskumi, kas pārstrādājams pie sēturā - pārstrādāšanai nodot I apakškomisijai.

Nāksī sēde pirmo ceturksņi martā pulksten 7 pasauņ.

Prezēsēdētājs *Albin Jēkobs*

Sekretārs *H. Osols*

Protokols № 32.

Sabiedrības komisijas sēde 7. martā 1929.

Pesalās: M. Seņņevs, A. Petruševs, J. Bēdāgors, P. Šimans,
J. Celms, O. Šonācs, V. Holcmanis, K. Dzelziņš, J. Šeršs, J. Culens,
J. Pūrgals, J. Goldmanis, E. Strautmanis, A. Kocēns, A. Šerģis,
A. Šimaniš, F. Jansons, P. Kvaņulis, V. Šeib, M. Gailiņš, A. Čerņis,
A. Kuršmāns, J. Pētērs, F. Šaruns un Sr. Šmendrs.

Devaskārtības: 1) Protokola lasīšana, 2) I daļas 2. la-
sijuma turpinājums.

I.

Uzlasa un pieņem pagājušās sēdes protokolu bez
grozījumiem.

II.

I daļas turpinājums.

21 pants.

Šimans - stiprot vārdu „estādum” lietot kā vārdu „pār-
valdītāji” - to atkrāda.

Petruševs. Otra šķiruma beigās vārdu „estādum” pusi-
stāvojis” vārda lieta „estādum” atbildīgus pusi-
stāvojus” - to pieņem
Pantu ar pārlabojumiem pieņem.

22 pants.

Pantu pieņem apasiskomisijas redakcijā.

23 pants.

Apasiskomisijas pārlabojumus pieņem.

Petruševs. Pirmā šķiruma vārdu „valsts amatā per-
sonam” vārda lieta, atbildīgam valsts amatā personam” - to pieņem

Gailiņš. Stiprot pirmo šķirumu, sākot ar vārdu
„raj rimi pilnvarotāi...” - to atkrāda.

Gailiņš. Piediņot pantu tā, ka pilnvarot atbildīgas
personas var ne atkrādi ministri, bet tikai valsts kabineta
„incorpore” - to atkrāda.

Pantu pieņem ar Petruševa papildinājumiem.

24 pants.

Bergs viruoda jaunu redakciju un sakārā ar to las pieņem
24, 24^a, 25, 25^a un 26 pantus nodot I apasiskomisijai pārstrādāša-
nai, - to pieņem.

27 pants.

Pantu pieņem apasiskomisijas redakcijā.

Pāriet uz III nodalu „Valsts prezidents.”

43 85

Pēteris no I apakškomisijas ziņo par nosaukumiem.

Apakškomisija lūk priekšā "Valsts galva", "Saeimas priekšsēdētājs" un "Ministru prezidents", lai ar to iebiegta no trim aprīnējumiem "prezidents". Galīgus lēmumus apakškomisija priekšā nes.

Pēteris ierakās ra "Valsts galva", "Lietu saucats", "Valsts prezidents".

Jansons ierakās par "Premjers ministrs" "Valsts galva" - atvaida.

"Valsts prezidents" - to pieņem.

"Saeimas priekšsēdētājs" - atvaida.

"Saeimas priekšsēdētājs" - pieņem ar 13 balsim.

Nosaukumu "Ministru prezidents" atļēd.

28 pants

Čelens. Valsts prezidenta amatā ievilda Saeimas priekšsēdētājs - to atvaida.

Pēteris. Lēt 5 gadu vietā 3 gadi - to atvaida.

Purģals. Lēt 5 gadu vietā 7 gadi - to atvaida.

Pēteris. Valsts prezidentu velt Saeima - to atvaida. Par 9 balsis, pret 14.

Pantu pieņem bez grozījumiem.

29 pants

Bergs lūk priekšā papildināt pantu beigās ar vārdu "na arī 33. pantā parcerētā gadījumā" - to pieņem.

Pantu ar Berga papildinājumu pieņem.

30 pants

Pēteris. Gādus samazināt līdz 30 - to atvaida.

Tāpat atvaida arī 35 gādus.

Graruns. Prezidents nevar būt vecāks par 80 gādum.

Seil - nevecāks par 70 gādum.

Abus priekšlikumus atvaida.

Pantu pieņem bez grozījumiem.

31^a pantu numuri rā 30^a pantu.

Bergs ziņo, ka apakškomisijā pie šī panta saturu nav panāktu vienošanās, tā na šis pants jāirdēbati pilnā komisijā.

Apakškomisijas redakciju atvaida.

Bergs lūk priekšā nodot pantu velt rā I apakškomisijai.

Meinders. Jauna redakcija arnodrāma 3 lasījumā - to pieņem.

31 pants.

Pantu pūnēm negrozitu.

32 pants.

Berada formulē pūnēm apariskomisijas redakcijā.

Pantu vienu pūnēm.

33 pants.

Gailēts - liet vinnācīm balm vairakumam - to atvaida.
 Pētucis - Parlabot beidzamo likumu šādi: „prezidents
 ir ievēlēts un jāpārliecinās laim un...” - to atvaida.

Lielis - esliet rādās, ka arī vinnācēm desmitdaļai no balm
 tūsigum veltījām, kuri varetu ierosināt prezidenta atļaušanu
 - to atvaida.

Mendera pūnē likumam „ar klātvēro” - atvaida.

Pakērija pūnē likumam „ar vinnācētā vairakumam”
 - to pūnēm.

Uta Mendera pūnē likumam to pārredzīgi, 67 locekļu
 balm vairakumam.”

Sakarā ar to pantu nodod I apariskomisijai pārredzīgi.

Pantu pie kūtības pūnēm.

34 pants.

Apariskomisija šo pantu nav redzējusi.

Pētucis lūx pūnē šādu lasījumu ievēigt - to pūnēm.

Nāvēsā vīde pirmdeem 14 martā pulksten 7 vakarā.

Prezidents W. Smilgins

Sekretārs H. Asvols.

Protokols № 33.

Sabiedrības komisijas sēde 14. martā 1929.

Predalā: J. Purgals, A. Bergs, A. Kuzinovs, F. Jansons, P. Kragulis,
V. Šul, J. Pabērns, F. Svarens, M. Derjencovs, A. Petereics, A. Bōčgars,
P. Šimans, V. Holomanis, J. Šilmanis, J. Bērns, F. Čulens, M. Gailihs,
J. Mendels, A. Ozols, J. Kauris, N. Dulčits un A. Šimans.

Diēnas kārtība: 1) Protokola lasīšana, 2) prezidija ziņojums
un 3) I daļas otrā lasījuma turpinājums.

I.

Notasa un pieņem pagājušās sēdes protokolu šā redakcijā.

II.

Prezidēcijas ziņo, ka viņš uzaudzinājis ir kukuļa
Igaunijas sabiedrība un par to jamašā. Nolēmij iemaksāt
par darbu no Sabiedrības komisijas buveta summu 2.000. -
rubļu.

III.

I daļas otrā lasījuma turpinājums.
34 pants.

Purgals uzņemas beigto teksta redakciju:
"Tiesi izpilda Saimes lēmumu par starptautisku
liģumnu ratifikāciju." - to pieņem 3 atturatus.

Mendels uzstāda jautājumu, vajā visus starptautiskus
liģumnus Saimei jāratificē, ja ne - tad nāvi. Lēmā pieņem
par šā veidā attiecīgu pantu.

Petereics uzņemas redakciju panta sānu redakciju:
"Valsts prezidents reprezentē valoti starptautiski un
ucel Latvijas, kā arī pieņem šitu valots diplomātiskus pieņem
stāvjus." - to pieņem.

Pants Petereica - Purgalov redakcijā pieņemts.

35 pants.

Pieņem I apakš komisijas redakcionālais paratākoju-
mums.

Gailihs lēmā pieņem panta beigās vārdam, uzturēt
un "roberāis" outā list, "urbriā" un "roberāis" - to pieņem.

Panta visumā pieņemts.

36 pants.

Pantu pieņem apakš komisijas redakcijā.

37 pants.

Apariskomisija lex praesā pantu pieņemot šādsā redakcijā:
"Valsts prezidentam ir tiesība saaukt un vadīt ārējās
kabineta sēdes, kurām viņš klotis divas kārtības." to pieņem.

38 pants.

Pantu pieņem apariskomisijas redakcijā bez grozījumiem.

39, 39^a un 39^b pants.

Pantus pieņem ar baltu vairākumu bez grozījumiem.

41 pants.

Hellmans iesniedz šādu papildinājumu:

"Pieņemšana par Saimes atļaušanu vajaga būt tiešpar-
raustītam no ministru prezidentā - šo pieņemšanu atļaušana.

Celens lex praesā iesnē protokolā, ka komisija runā
vārda "atļaušana ministru" gadījumā par parlamenta atļai-
šanu, saupot "ministru prezidentu".

Stenders. Panti rediģējams precīzāk, attiecīgi un
to kas kontrastē valsts prezidenta pasauktu parlamenta
atļaušanas gadījumā.

Hellmans lex praesā šo jautājumu ietverat I
apariskomisijā un nāst ar pieņemšanu.

Pieņem Celena pieņemšanu protokolā Saimes
atļaušanas gadījumā, runā atļaušana ministru jāsaupot viņi.
Arī prezidents.

Pantu pieņem šādsā redakcijā:

"Valsts prezidents par savu darbību politisko at-
bildību nes. Tiesam valsts prezidenta pieņemšanu vajaga būt
tiešparraustītam no ministru prezidentā vaj atļaušana mi-
nistru."

42 pants.

Pantu pieņem šādsā redakcijā:

"Valsts prezidentu var saukt pie kriminālas atbildi-
bas tāpat kārtībā ka Saimes loceklis."

IV.

II nodaļa. Ministru kabinets.

Pergals lex praesā "Ministru kabinets" vārds lietot no-
saucumu "Valdība" - to atļaušana.

Pēteris. Ministru prezidentu saukt par pirmo ministru.
Dzinas par to ka jāizvairas šādsā gadījumā no vārda "prezidents"
kurš lietojams par precīz valsts prezidentu.

Nolēmjs vārds "presidents" šim apzīmējumam neietot.
Jansons iestie nozauzumun, ministru prezidents - to atvaida
Balso nozauzumun, pirmois ministrs: par 9 balsis,
pret 3, atļinas 9.

Nolēmjs atstāt jahtajumun atbrīotu un noast i apaxšnomi-
sijai.

43 pants.

Pantu puenem negrozitu.

44 pants

Qailits leks prezisā seksis redaxcija. Ministru kabins-
tu sastāda no valsts prezidenta un aicināts ministru prezidents"
- to atvaida.

Pantu puenem negrozitu.

45 pants

Pantu puenem lea groajumun

46 pants.

Pantu puenem seksis redaxcija, kuru esraucor apaxšnomisija
" Ministriju skaitu un to darbības apjomu, ka arī valsts
astāru darstarpigās attiecības nosaka likums."

47 pants.

Pantu puenem apaxšnomisijas redaxcijā seksis:

" Ministru prezidentam un ministriem, viņu amatu ir piln-
šonai ir nepieciešama šacimas usticiba un viņi par savu darbību
ir atbildīgi šis prezisā. Ja šacima istie neusticību ministriem
prezidentam, tad jaatkāpjas visam kabinetam. Ja neusticiba ir
šists atbrīvom ministriem, tad tam jaatkāpjas un viņa veltā
ministrs prezidents izvanga eitu personu."

48 pants.

Pantu puenem apaxšnomisijas redaxcijā seksis:

" Ministru kabineta eides vada ministrs prezidents un
viņai prombūšanas laikā šois ministrs, kuru viņš na šo ir
pilnvarojis."

49 pants.

Apaxšnomisijas jaunā redaxcijā ir pie šūlības ir šintu
Vēcā redaxcijā vīspārijas politišnās robežas no sprau-
cita doma. ministru prezidenta, - jaunā šo paredz ministru kabi-
nitam.

Šaruns un Kocsis atrod par nepieciešamu noast
apaxšnomisijai šo pārredigšānai.

Purgals aizstāj aparškomisijas redakciju. Ērmešā nesvarīgā
maimā, lietā pirmā teikumā vārdu „un jautājums” autā
- „na arī jautājums”.

Petrucis atrod panta pie satura deklarāciju un lūg
pūnšā panta strīpt - to atraida.

Mendera pieņēma lūgumu strīpt pēdējo teikumu par
aparškomisijas redakcijas - arī atraida.

Purgala sēko pārgrāzījumu pieņēma.

Panta redakcijā I aparškomisijai atraida.

Pants aparškomisijas redakcijā ar Purgala pārgrā-
zījumu pieņemts sēkošā redakcijā:

„Ministru kabinets apņēmis vienu atsevišķu mini-
striju izstrādātus likumprojektus, na arī jautājums kuri
atļūas na vairāku ministriju darbību, na arī atsevišķu kabi-
neta locekļu urocinātus valsts politiskas jautājumus. Mini-
stru kabineta noteikta virspūjā virrūmā nāts ministros savā
darbībā ir patstāvīgs un pants atbilda Saeimas pūnšā.”

50 pants.

Pants pieņemts aparškomisijas redakcijā sēkošā:

„Ministru kabinets lūmā paredzētus gadījumos uel,
un atļāin valsts amata personas, na arī ja lūmums to prasā,
stāda tās pūnšā apstiprināšanai Saeimā vaj valsts prezidentam
sēcēšanai vaj atļāisānāi.”

51 pants.

Celens lūg pieņēma panta strīpt - to pieņēma.

Sēkošā sēce pirmā reizi 21. martā pulksten 7 vakarā.

Pieņemts: W. J. J. J.

Secrētārs: H. Osols.